

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2000

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2000

N:o 433—437

SISÄLLYS

N:o		Sivu
433	Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta ...	1071
434	Valtioneuvoston asetus aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta	1073
435	Valtioneuvoston asetus aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun asetuksen muuttamisesta	1074
436	Tasavallan presidentin asetus Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen IV liitteen muutosten voimaansaattamisesta	1077
437	Tasavallan presidentin asetus Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen III liitteen muutosten voimaansaattamisesta	1078

N:o 433

Laki

aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/1979) 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 5 §, sellaisina kuin niistä ovat, 3 §:n 3 ja 4 momentti laissa 589/1994 ja 5 § osaksi laissa 371/1995, sekä
lisätään lakiin uusi 5 a, 5 b ja 27 a § seuraavasti:

3 §

Asetuksella voidaan antaa vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisia säännöksiä suomalaisen aluksen sekä Suomen satamiin tai satamista tai sisävesialueella liikennöivän ulkomaisen aluksen rakenteesta, varusteista, miehityksestä ja käytöstä.

Lisäksi asetuksella voidaan antaa säännöksiä alusten kuljetuksiin sekä jätehuoltoon liittyvistä ilmoitusvelvollisuuksista.

Merenkulkulaitos voi, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, antaa määräyksiä ja ohjeita 1 momentissa tarkoitettujen alusten rakenteeseen, varusteisiin, miehitykseen ja käyttöön ja 3 momentissa mainittuihin ilmoituksiin liittyvistä teknisistä yksityiskoh-

distista sekä myöntää poikkeuksia 3 momentissa mainituista ilmoitusvelvollisuuksista.

5 §

Aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin kohdistuvasta valvonnasta ja siihen liittyvästä tarkastuksesta ja muista toimenpiteistä Suomen vesialueella ja suomalaisen aluksen osalta myös Suomen vesialueen ulkopuolella säädetään alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995).

Merenkulkulaitoksen alusturvallisuusasioita hoitavan yksikön päälliköllä ja hänen määräämällään virkamiehellä, jäljempänä alusturvallisuuden valvontaviranomainen, sekä rajavartiolaitoksen ja poliisilla on

HE 15/1999
YmVM 1/1999
EV 13/1999

oikeus tapahtuneiden päästöjen selvittämiseksi suorittaa suomalaisella aluksella muita tarkastuksia, kuten ottaa näytteitä vedessä havaitun öljyn tai muun vahingollisen aineen alkuperän selvittämiseksi. Sama koskee ulkomaista alusta sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella tai sen purjehtiessa Suomen vesialueella, Suomen aluemerellä purjehtivan aluksen osalta kuitenkin 5 a §:ssä säädetyn edellytyksin.

Milloin tapahtuneiden päästöjen selvittäminen tai 4 §:n nojalla määrätyn liikennejärjestyksen toimeenpaneminen sitä vaatii taikka milloin on perusteltua syytä epäillä, että aluksen matkaan jostakin muusta kuin aluksen rakenteisiin, varusteisiin, laitteisiin, toimintoihin ja järjestelyihin liittyvästä syystä liittyy välitön vesien pilaantumisen vaara, alusturvallisuuden valvontaviranomainen sekä rajavartiolaitosviranomainen ja poliisi voi pysäyttää aluksen sen ollessa satamassa tai ankkurissa Suomen vesialueella. Sama koskee suomalaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella tai sen ulkopuolella ja ulkomaista alusta sen purjehtiessa Suomen vesialueella, Suomen aluemerellä purjehtivan aluksen osalta kuitenkin 5 a §:ssä säädetyn edellytyksin.

Tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitettut toimenpiteet koskevat vain soveltuvien osin puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksia.

5 a §

Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen aluemerellä purjehtiva ulkomainen alus on ollessaan Suomen aluemerellä aiheuttanut

päästöjä, alusturvallisuuden valvontaviranomainen sekä rajavartiolaitosviranomainen ja poliisi voi ryhtyä kaikkiin 5 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

5 b §

Edellä 5 ja 5 a §:ssä tarkoitettut toimenpiteet on aina suoritettava siten, ettei alukselle aiheudu tarpeetonta viivytystä.

27 a §

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren alueella olevaan satamaan, ja ulkomaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin 2—4 luvussa mainitut vahingolliset aineet, joita ei alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) ja Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (SopS 12/1980) mukaan saa päästää Itämeren alueella mereen.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sekä säätää poikkeuksia alusjätteiden jättöpakosta.

Merenkulkulaitos voi, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, myöntää poikkeuksia aluksia koskevasta alusjätteiden jättöpakosta.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 1999

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri *Olli-Pekka Heinonen*

N:o 434

Valtioneuvoston asetus

**aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta
annetun lain voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2000

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenneministeriön esittelystä, säädetään:

1 §
Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumises-
ta annetun lain (300/1979) muuttamisesta 24
päivänä kesäkuuta 1999 annettu laki (433/
2000) tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta
2000.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä hei-
näkuuta 2000.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2000

Liikenneministeri *Olli-Pekka Heinonen*

Hallitussihteeri Minna Kivimäki

N:o 435

Valtioneuvoston asetus**aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun asetuksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2000

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenneministeriön esittelystä, *kumotaan* aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun asetuksen (635/1993) 11, 19 ja 25 §, *muutetaan* 1 §:n 8 ja 15—17 kohta sekä 3 ja 18 § sekä *lisätään* 1 §:ään uusi 18 ja 19 kohta sekä asetukseen uusi 17 a, 21 a ja 26 a—26 d § seuraavasti:

1 §

Määritelmiä

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (300/79), jäljempänä alusjätelaki, ja tätä asetusta sovellettaessa tarkoitetaan:

8) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8' P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet;

15) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

16) *kiinteällä jätteellä* sellaista ruoka- ja kotitalousjätettä ja muuta vastaavaa jätettä, tuoreita kaloja ja niiden osia lukuun ottamatta, jota syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin hävitettävä;

17) *vahingollisella aineella* öljyä, vaarallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos vahingolliseen aineeseen on sekoitettu muuta ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta vahingollisena aineena;

18) *aluksesta peräisin olevalla jätteellä*

kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet, kiinteät jätteet niin kuin ne on määritelty Marpol 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä ja lastin kuljetuksesta aiheutuvat jätteet, mukaan lukien lastattaessa tai lastia purettaessa alukselle jääneet lastijätteet, säilytyspuut, tukipuut, kuormalavat, sidos- ja pakkausmateriaalit, vaneri, paperi, pahvi, teräslanka ja teräsvanteet; ja

19) *lastijätteellä* aluksen lastiruumissa olevaa lastijäännettä, joka on tarpeen poistaa alukselta lastin purkamisen päätyttyä.

3 §

Öljyn päästökielto

Alusjätelain 10 §:n 1 momentin kielto päästää öljypitoista seosta aluksesta veteen ei Suomen aluevesillä koske Marpol 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä esitetyllä tavalla käsitellyn pilssiveden päästämistä veteen, kun alus on vähintään neljän meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta.

Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen suomalaisesta aluksesta on kielletty myös Suomen vesialueen ulkopuolella Marpol 73/78 -yleissopimuksessa määrätyn poikkeuksin.

17 a §

*Aluksen valmiussuunnitelma
kemikaalivahingon varalta*

Suomalaisella kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, tulee olla merenkulkulaitoksen määräysten mukainen valmiussuunnitelma kemikaalivahingon varalta.

18 §

*Käymäläjäteveden päästäminen veteen
aluksista*

Käymäläjäteveden päästäminen veteen Suomen vesialueella ja suomalaisesta aluksesta myös muualla Itämeren alueella on kielletty seuraavin poikkeuksin:

1) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää suomalaisen aluksen osalta laivavarusteista annetun asetuksen (925/1998) ja muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen osalta laivavarusteista annetun neuvoston direktiivin 96/98/EY mukaisesti hyväksytyn sekä muun vieraan valtion lipun alla purjehtivan aluksen osalta aluksen lippuvaltion hallinnon hyväksymän käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta;

2) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää vähintään 4 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta sellaisen merenkulkulaitoksen hyväksymän tai ulkomaisen aluksen osalta sen lippuvaltion hallinnon hyväksymän laitteiston kautta, joka hienontaa ja desinfioi käymäläjäteveden; sekä

3) käymäläjätevettä, jota ei ole käsitelty, saa päästää yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta siten, että varastoitua käymäläjätevettä ei päästetä veteen kerralla, vaan kohtuullisella nopeudella aluksen nopeuden ollessa vähintään 4 solmua.

5 luku

Kiinteät jätteet

21 a §

Jätepäiväkirja

Suomalaisessa ulkomaanliikenteessä olevassa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400 tai joka saa kuljettua vähintään 15:tä henkilöä, on joko

päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä merenkulkulaitoksen vahvistaman kaavan mukaista jätepäiväkirjaa.

Jätepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

6 luku

Erinäiset säännökset

26 a §

Etelämantereen suojelu

Aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä Etelämanneralueella (60. eteläisen leveyspiirin eteläpuolisella alueella) säädetään Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa (28/1998) ja asetuksessa (122/1998).

26 b §

Ilmoitusvelvollisuus vahinkotapauksista

Jos aluksesta aiheutuu tämän asetuksen säännösten vastainen vahingollisen aineen päästö veteen tai alusjätelain 11 §:n mukainen tilanne, on aluksen päällikkö velvollinen ilman viivytystä ilmoittamaan asianomaiselle Suomen viranomaiselle asioista, jotka koskevat alusta, sen tilaa, sijaintia, lastia ja tapahtuman laatua.

Vähintään 15 metriä pitkän aluksen päällikkö on velvollinen ilmoittamaan asianomaiselle Suomen viranomaiselle 1 momentissa luetelluista asioista myös tilanteissa, joissa päästöä ei ole tapahtunut, mutta päästön mahdollisuus on olemassa, kuten tapauksissa, joissa alus on vaurioitunut, aluksen lasti on siirtynyt tai aluksen koneisto tai varusteet ovat vioittuneet tavalla, joka heikentää navigoinnin turvallisuutta.

Suomen vesialueen ulkopuolella vastaava ilmoitus on tehtävä lähimmän rantavaltion viranomaiselle Marpol 73/78 -yleissopimuksen I pöytäkirjassa määrätyllä tavalla.

Milloin aluksen päällikkö on estynyt antamasta edellä tarkoitettua ilmoitusta, on aluksen omistajan, rahtaajan, käyttäjän tai liikennöitsijän tai heidän asiamiehensä otettava vastatakseen aluksen päällikölle kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta.

26 c §

Alusjätteiden jättopakko

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren alueella olevaan satamaan, ja ulkomaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki aluksesta peräisin olevat jätteensä ja lastijätteensä, joita ei Marpol 73/78 -yleissopimuksen tai Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (SopS 2/2000) mukaan saa päästää Itämeren alueella mereen.

Aluksen jäteastioissa tai -säiliöissä olevia vähäisiä jätemääriä ei kuitenkaan tarvitse jättää jätteiden vastaanottolaitteisiin.

Alus voi olla jättämättä jätteitä 1 momentissa säädettyllä tavalla, jos tästä aiheutuisi aluksesta riippumattomasta syystä alukselle tarpeetonta viivytystä edellyttäen, että aluksella on riittävät erilliset varastotilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle aluksesta peräisin olevalle jätteelle.

Merenkulkulaitos myöntää aluksesta peräisin olevien jätteiden ja lastijätteiden jättopakkoa koskevia poikkeuksia aluksille, jotka ovat säännöllisessä liikenteessä ja joilla on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa.

26 d §

Alusjätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen on annettava tulosatamaan aluksesta peräisin olevia jätteitä ja lastijätteitä

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2000

Liikenneministeri *Olli-Pekka Heinonen*

tä koskeva ilmoitus merenkulkulaitoksen vahvistaman kaavan mukaisesti. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulostama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, on ilmoitus annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee kaikkia kemikaalisäiliöaluksia, öljysäiliöaluksia, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, sekä muita aluksia, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400.

Merenkulkulaitos myöntää aluksesta peräisin olevien jätteiden ja lastijätteiden ilmoitusvelvollisuutta koskevia poikkeuksia aluksille, jotka ovat säännöllisessä liikenteessä ja joilla on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000.

Tämän asetuksen 17 a §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2003.

Tämän asetuksen 18 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2005 pykälässä tarkoitettuihin, ennen 1 päivää tammikuuta 2000 rakennettuihin aluksiin, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähemmän kuin 200 tai joiden bruttovetoisuutta ei ole mitattu sekä jotka saavat kuljettaa enintään 10 henkilöä.

Merenkulkulaitoksen ennen laivavarusteista annetun asetuksen voimaantuloa myöntämät 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja laitteita koskevat tyyppihyväksynnot ovat voimassa, kunnes näin hyväksytyt laitteet poistetaan käytöstä.

Hallitussihteeri Minna Kivimäki

N:o 436

Tasavallan presidentin asetus**Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen IV liitteen muutosten voimaansaattamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

1 §
Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 1998 tehtyt, eduskunnan 18 päivänä kesäkuuta 1999 hyväksymät ja tasavallan presidentin 24 päivänä kesäkuuta 1999 hyväksymät Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (SopS 11—12/1980) IV liitteen muutokset tulevat Suomen osalta kansainvälisesti voimaan 1

päivänä heinäkuuta 2000 niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Sopimuksen muutosten määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

HE 15/1999
YmVM 1/1999
EV 13/1999

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 31/2000)

N:o 437

Tasavallan presidentin asetus**Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen III liitteen muutosten voimaansaattamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

1 §
Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 1998 tehdyt, tasavallan presidentin 18 päivänä joulukuuta 1998 hyväksymät Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (SopS 11—12/1980) III liitteen muutokset tulevat Suomen osalta kansainvälisesti voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000 niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Sopimuksen muutosten määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 32/2000)